

Baktériumok és penészgombák táptalajává válhat a szellőzőjáratokban felhalmozódott évtizedes kosz

Veszélyes, mégsem kötelező a megelőzés

FOTÓ: BARABÁS ÁKOS

Akár súlyos megbetegedéseket okozó kórokozók melegágyává is válhatnak a tömbházak szellőzőcsatornái, még sincs semmiféle egészségügyi előírás azok tisztítására, karbantartására. A járatok, amelyekben sok esetben évtizedekig halmozódik a kosz, leggyakrabban csak akkor kerülnek a lakóközösség figyelmének középpontjába, amikor teljesen eldugulnak.

A tömbházak szellőztetőrendszerének legnagyobb része igencsak elhanyagolt állapotban van

Egészségügyi veszélyeket rejthetnek a tömbházak tisztítatlan szellőzőcsatornái, ugyanis a gyakorlat azt mutatja, hogy ezek többségét még sosem tisztították ki, így gyakran évtizedek óta halmozódik bennük a kosz. A vonatkozó egészségügyi törvények közt kutatva mindössze egyet találtunk – az egészségügyi minisztérium 2014/119-es számú rendeletét – amelynek egyik cikkelye a szellőzőjáratok kialakítására, karbantartására, tisztítására vonatkozó előírásokat tartalmaz, ám az is csak a közösségi célra használt épületekre vonatkozik.

Ismeretlen terület

Nincs tudomása a magánlakások tulajdonosaira, illetve a lakóközösségekre vagy azok képviselőire vonatkozó, a szellőzőjáratok tisztítását előíró egészségügyi szabályozásról Vass Elődnek, a Hargita Megyei Népegészségügyi Igazgatóság aligazgatójának sem. Elmondta, még ezzel kapcsolatos szakirodalomról sem hallott, de ilyen

jellegű panaszt, bejelentést sem kapott még az intézmény. Egészségügyi veszélyei azonban szerinte is lehetnek a tisztítatlan, elhanyagolt szellőzőjáratoknak: „ha szabad így fogalmaznom, a medve nem jöhet be azon keresztül, de azonkívül szinte bármi”. Az egészségügyi kockázat szerinte a szomszédoktól is függ, a fertőzésveszély lehet vegyi és bakteriális is, de elképzelése szerint legtöbbször a járatokon át lakásukba jutó rovarok miatt küszködhetnek. Kutatáson alapuló bizonyítékok hiányában azonban jóslásnak minősülne arról beszélni, hogy ezek a tényezők a gyakorlatban pontosan milyen mértékű egészségügyi veszélyt jelentenek – hangsúlyozta a megyei népegészségügyi igazgatóság aligazgatója. Hozzáfűzte, ilyen körülmények között mindössze annyit lehet kijelenteni, hogy a szakszerűen elvégzett tisztítás valószínűleg nem árt.

A betegségtől a penészgombáig

A szellőzőcsatornák megfelelő táptalajt biztosíthatnak különböző baktériumok és penészgombák elszaporodásához. Ezt erősen befolyásolhatja az is, hogy milyen a csatornában a légáramlás – tudtuk meg Máthé Istvántól, a Sapientia EMTE Csíkszeredai Kara biomérnöki tanszékének docensétől. Az, hogy a szellőzőcsatornában felhalmozódott kosz mennyire válik jó táptalajává a különféle mikroorganizmusok elszaporodásához, attól is függ, hogy mennyi szerves anyag kerül a járatba. „Egy konyhai szellőző más, mint egy fürdőszobai. A konyhában főzünk, így szerves anyag is kerül a levegőbe, és az hosszú idő alatt le tud rakódni ezekben a csatornában, tehát ott elképzelhető a mikrobiális szaporodás. Ez baktérium és penészgomba is lehet” – fogalmazott a mikrobiológus szakember. Ezek nem feltétlenül káros mikrobák,

de azok is lehetnek, sőt némelyik kifejezetten veszélyes az emberi egészségre. „Amelyek potenciális kockázatot jelentenek, általában a magasabb páratartalmat és a meleget szeretik. A 37 Celsius-fok az ideális számukra” – magyarázta Máthé István. A legveszélyesebb kórokozók közül a Legionella baktériumnemzetséget említette, amely a köznyelvben a legionárius betegséggént ismert súlyos következményekkel járó fertőzésért felelős. A meleg, nedves környezet miatt ez leggyakrabban légkondicionáló berendezésekben szokott előfordulni, de hasonló körülmények között a szellőzőcsatornában is megtelepedhet. Egy másik egészségre káros mikroorganizmus az Aspergillus penészgombanemzetség, amelynek képviselői az aszpergillózis nevű tüdőbetegséget okozzák, de a szellőzőjárat a Pseudomonas aeruginosa nevű oportunistá patogén baktérium melegágyává is válhat, ami fertőző gyulladással megbetegedést

okozhat – tudtuk meg a Sapientia biomérnöki tanszékének docensétől. Máthé István megjegyezte azonban azt is, hogy ha minden körülmény adott, és elszaporodik valamelyik mikroba, akkor is elsősorban a legyengült immunrendszerű emberekre (például daganatos betegekre) jelentenek veszélyt, az egészségesek esetében a hétköznapi életben kevés az esély a megbetegedésre.

Soha nem kérték

Tizenegy éve látja el az elnöki teendőket, és négy tömbház 76 családja tartozik az általa ügyszerelt Stadion utca 28–30-as lakóközösséghez, ám ez idő alatt egyetlen lakó sem fordult hozzá a szellőzőjáratok tisztításával kapcsolatban – nyilatkozta megkeresésünkre Silló Imre csíkszeredai lakóközösségi elnök. Mint mondta, a tisztítás elmaradása mellett további problémát jelent, hogy egyes lakók befalazták a szellőzőaknákat a lakásfelújítások során, ezért többször is figyelmeztette őket, hogy amennyiben nem helyezik vissza, 2500 és 5000 lej közötti pénzbírságra számíthatnak. „Ez bűn, mivel elzárták a többi lakó szellőztetőjét, hiszen a rendszer a pincétől a tetőig van kiépítve. Gyakran szoktam teszteteket végezni, amit a lakók is kipróbálhatnak: egy könnyű papírt odatartok a pincében a nyíláshoz, és ha olyan húzása van, hogy kikapja a kezemből a papírt, azt jelenti, hogy nincs eldugulva. Emellett, amikor ellenőrzésekre megyek, vagy a vízórákat olvasom le, gyakran megfigyelem, milyen állapotban vannak a szellőzőjáratokra helyezett rostélyok, sziták az egyes lakásokban. A baj az, hogy ezeket sem tisztítják a lakók, több helyen is láttam, hogy ezek a sziták annyira meg vannak telve kosszal, hogy elzárják a szellőztetőt, ami életveszélyes is lehet. A szitákat fontos lenne megtisztítani, hogy biztosítva legyen a szellőztetés minden lakrészben, ez a lakók érdeke. Ezt mindenki meg tudja csinálni, a teljes szellőzőjáratok kitisztítása azonban már szakembert igényel, de ezzel kapcsolatban soha egyetlen kérés sem érkezett a lakóktól hozzám” – húzta alá Silló Imre.

ISZLAI KATALIN, SZÉCHELY ISTVÁN

Munkanélküli-segély igénylése 2018-ban

A munkanélküli-segélyre vonatkozó, 2002-ből származó 76-os számú törvény értelmében azok az alkalmazottak, akik önhibájukon kívül munkahely nélkül maradnak, és teljesítik a törvény által megszabott feltételeket, munkanélküli-segélyben részesülhetnek. Azok, akik négy óránál kevesebb részmunkaidős szerződéssel dolgoznak, nem részesül-

hetnek munkanélküli-segélyben, annak ellenére, hogy a munkaadó fizeti utánuk a járulékot. Ez azért van, mert azok esetében, akik csak napi egy-, két-, vagy háromórás részmunkaidős szerződéssel dolgoznak, nem tud teljesülni a segély megállapításához szükséges szolgálati idő. A törvény szerint a részmunkaidős szerződéssel dolgozók szolgálati idejének megállapítása a ledolgozott munkaidővel

részarányosan történik, több szerződés esetén azokat összevonva. Tehát egy teljes, nyolcórás munkaszerződéssel dolgozó személy egy év ledolgozott idő után részesülhet munkanélküli-segélyben, míg egy négyórás szerződés esetén ez a duplája, vagyis 24 hónapot kell dolgozni ahhoz, hogy a feltétel teljesüljön.

Változások történtek

2017 decemberéig volt külön egy munkanélküli-segélyalap, amelybe az alkalmazott és a munkaadó is fizetett, ez most egy munkanélküli-biztosítási alaphoz való hozzájárulás kategóriájába került. 2018-tól három kötelező hozzájárulás maradt, ebből a társadalombiztosítás (nyugdíjalap)

és az egészségbiztosítás kizárólag az alkalmazottól vonódik le, míg a munkanélküli-biztosítási alap magába foglalja a betegszabadság-alapot, a munkabérek garanciaalapját, a szakmai kockázati alapot, valamint a munkanélküli-alapot, amelyet ezután csak a munkaadó fizet.

BÁLINT MÁRIA, TANÁCSADÓ